

Wij zijn onze keuzes

Filosoferen met kinderen na het voorlezen van 'Wat zou jij doen?'

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Leuk dat je wilt gaan filosoferen met je kinderen of klas. Filosoferen is niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven. Het zal beslist mooie gesprekken opleveren, die soms kort en soms lang duren.

Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op www.filosovaardig.nl/mini-cursus.

Thema

“Wij zijn onze keuzes.” Het is een uitspraak van Sartre. Hij bedoelt daarmee dat jij zelf bepaalt wat jij doet in jouw leven. Wat daarin zich ook voordoet, je hoeft geen slachtoffer te zijn. Jij bepaalt hoe je ermee omgaat. Het prentenboek ‘Wat zou jij doen?’ van Guido van Genechten sluit mooi aan op deze filosofie, uiteraard op het niveau van het kind.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Over het boek 'Wat zou jij doen?'

Op een dag wordt een jongetje wakker met een gewei op zijn hoofd. Hij kan stil en zielig in bed blijven liggen en wachten tot het overgaat. Maar wat als het gewei er de volgende dag nog steeds zit? Wat als er echt niks aan te doen is? Hoe ga je daar dan mee om? Het boek laat op een grappige manier zien dat je op een positieve manier om kunt gaan met de vervelende dingen die je overkomen. Het is maar net welke keuze je daarin maakt.

Vooruitblik

Na het voorlezen doe je met de kinderen eerst een warming-up voor de hersenen met een fantaseeropdracht. Daarna ga je met ze filosoferen over pech hebben in je leven. Ten slotte sluit je het af met een tekenopdracht die weer aansluit op de fantaseeropdracht.

Vorbereiding voor de leerkracht/ouder/begeleider

Print voor iedereen de tekenplaat uit de bijlage.

Start

Lees het boek 'Wat zou jij doen?' voor.

Napraten

Vraag na het voorlezen:

Wat vond je van het verhaal?

Hoe zou jij het vinden als je wakker zou worden met een gewei op je hoofd?

Wat zou jij dan doen?

Het jongetje wist uiteindelijk allemaal handige dingen te bedenken die hij met zijn gewei kon doen. Bijvoorbeeld als kapstok gebruiken of als rustplaats voor vogeltjes. Weten de kinderen nog meer te bedenken wat hij voor leuke dingen met zijn gewei zou kunnen doen?

Denk warming-up: fantaseren en positief denken

Filosoferen, dat is eigenlijk een soort denktraining. Net zoals je traint voor voetbal of zwemwedstrijden, train je je hersenen voor al je denkprestaties. Een training begin je

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

natuurlijk altijd met een warming-up. Begin daarom een filosofisch gesprek af en toe met een creatieve denkoefening. Het zorgt ervoor dat kinderen sneller en makkelijker nieuwe denkpaden aan kunnen maken en zo'n flexibele, creatieve geest is handig bij filosoferen. Denk hierbij aan opdrachten als het verzinnen van overeenkomsten tussen twee totaal willekeurige voorwerpen of het bedenken van nadelen van op zich handige dingen zoals een potlood.

Bij dit boek kun je makkelijk een bijpassende warming up doen. Vraag de kinderen te verzinnen wat voor dierelementen je nog meer zou kunnen hebben. Ze moeten dan natuurlijk ook de voordelen hiervan bedenken.

Bijvoorbeeld:

Wat zou er handig kunnen zijn als je olifantenoren hebt?

Wat zou er handig kunnen zijn als je een staart hebt?

Wat zou er handig kunnen zijn als je een varkensneus hebt?

Wat zou er handig kunnen zijn als je klauwen hebt?

Wat voor handige *dierdingen* zou je nog meer ineens kunnen hebben als je 's morgens wakker wordt?

Filosoferen

Probeer na het fantaseren te gaan filosoferen met de kinderen over deze positieve denkhouding. Want je zal weliswaar niet snel echt wakker worden met een gewei op je hoofd, een staart aan je kont of flapperende olifantenoren, maar je kunt natuurlijk wel echt pech hebben. Zoals je zwemdiploma niet halen, die game niet mogen kopen, niet op voetbal mogen, verhuizen terwijl je dat niet wilt of lievelings speelgoed dat kapot gaat. Praat met kinderen over pech. Je kunt daarbij de volgende graafvragen gebruiken:

- Wanneer had jij pech?
- Heeft iedereen wel eens pech?
- Zouden er mensen bestaan die nooit pech hebben?
- Noemt iedereen dezelfde dingen pech?
- In het boek gaat het jongetje uiteindelijk positief om met zijn pech. Hij bedenkt allemaal voordelen van zijn gewei. Is dat een goede manier?
- Hoe kun je nog meer omgaan met pech?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

- Kun je ook op een slechte manier omgaan met pech? Hoe ziet dat er dan uit?
- Bestaat pech wel? Misschien zit pech wel tussen je oren en is iets alleen maar pech omdat je het zo noemt. Zou dat kunnen?

Afronding

Sluit af met een vraag waardoor de kinderen zich actief iets voor kunnen nemen waar ze wellicht iets aan hebben, zoals: wat doe je voortaan als je pech hebt?

Verwerkingsopdracht

Op de tekenplaat is de jongen normaal. Laat de kinderen hem allemaal handige dieerelementen geven net zoals ze die bij de denkactiviteit al hebben bedacht. Zoals de olifantenoren of de staart.

Nog een keer voorlezen?

Extra insteek: dromen

Als je het boek later nog een keer voorleest, zou je in kunnen gaan op het idee dat het jongetje in eerste instantie denkt dat hij droomt. Vraag hoe je zeker kunt weten dat je nu wakker bent.

Extra insteek: anders zijn

Aan het eind van het boek wordt gezegd dat iedereen wel wat heeft. Bekijk met zijn allen de prent van deze pagina. Wat hebben deze mensen voor iets? (bril, flaporen, sproetjes, etc.) Een gewei zal natuurlijk niet in het echt gebeuren. Maar hoe zou het zijn om een van de dingen op deze tekening te hebben?

Is het vervelend om iets bijzonders te hebben?

Helpt het als je weet dat meer mensen hetzelfde hebben als jij?

Kun je leren je er niks van aan te trekken?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

